

Sygn. akt *XVII AmC 2999/11*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - XVII Wydział Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Adam Malinowski

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2012 r., w Warszawie na posiedzeniu niejawnym sprawy

z powództwa (...) Stowarzyszenie (...)

przeciwko (...) Sp. z o.o. w M.

o uznanie postanowienia wzorca umowy za niedozwolone

1. uznaje za niedozwolone i zakazuje pozwanemu wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści "(...).com.pl nie ponosi żadnej odpowiedzialności z tytułu wyrządzonych szkód będących rezultatem korzystania z serwisu (...).com.pl";

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych;

3. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu Okręgowego w Warszawie), tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu, od której powód był zwolniony, kwotę 600 (sześćset) złotych;

4. zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej.

SSR del. Adam Malinowski

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 czerwca 2011 r. powód - (...) Stowarzyszenie (...) - domagał się uznania za niedozwolone i zakazania wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy zawartego w dokumencie o nazwie **Regulamin** o treści: "(...).com.pl nie ponosi żadnej odpowiedzialności z tytułu wyrządzonych szkód będących następstwem korzystania z serwisu (...).com.pl., którym posługuje się pozwany - (...) Sp. z o.o. w M.. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

Zdaniem powoda rzeczony zapis wzorca umowy wypełnia hipotezę art. 385¹ § 1 kc zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Pozwany uznał powództwo i wniósł o nieobciążanie kosztami procesu. Pozwany w odpowiedzi na pozew przyznał, że stosował przedmiotowe postanowienie w obrocie z konsumentami i że zaprzestał tego dopiero po otrzymaniu odpisu pozwu. Równocześnie podniósł, że nie wystąpiły nigdy sytuacje, w których na skutek zastosowania przedmiotowego postanowienia poszkodowani byłiby konsumenci.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany prowadzi działalność w zakresie sprzedaży wyrobów farmaceutycznych na odległość za pośrednictwem sieci Internet. W ramach tej działalności opracował i w dacie wniesienia pozwu posługiwał się w obrocie z konsumentami wzorcem umowy pt. „Regulamin”, zawierającym kwestionowane postanowienie. Powyższe okoliczności były między stronami bezsporne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zważywszy na stanowisko strony pozwanej, w szczególności na brak sporu stron co do uznania abuzywności kwestionowanego zapisu wzorca, rozważania odnośnie okoliczności sprawy można ograniczyć do najistotniejszych stwierdzeń.

Stosownie do treści art. 385¹ §1 kc, do uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z praktyki stosowania konieczne jest łączne występowanie czterech przesłanek: postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione, ukształtowane w ten sposób prawa i obowiązki stron pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami, powyższe prawa i obowiązki rażąco naruszają interesy konsumenta i postanowienie umowy nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Przy czym należy zaznaczyć, iż przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma istotnego znaczenia przy przeprowadzaniu abstrakcyjnej kontroli postanowienia wzorca umownego, bez względu na to czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiejś konkretnej umowy. W szczególności kontrola ta jest oceną ex-ante i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę.

Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka. Dobre obyczaje to reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są m.in. działania wykorzystujące choćby niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. Klauzula generalna wyrażona w art. 385 indeks 1 §1 kc uzupełniona została listą niedozwolonych postanowień umownych zamieszczoną w art. 385 indeks 3 kc Obejmuje ona najczęściej spotykane w praktyce klauzule uznane za sprzeczne z dobrymi obyczajami zarazem rażąco naruszające interesy konsumenta. Ich wspólną cechą jest nierównomierne rozłożenie praw, obowiązków lub ryzyka między stronami prowadzące do zachwiania równowagi kontraktowej. Są to takie klauzule, które jedną ze stron (konsumenta) z góry, w oderwaniu od konkretnych okoliczności, stawiają w gorszym położeniu. Wyliczenie to ma charakter niepełny, przykładowy i pomocniczy. Funkcja jego polega na tym, iż zastosowanie we wzorcu umowy postanowień odpowiadających wskazanym w katalogu znacząco ułatwić ma wykazanie, że spełniają one przesłanki niedozwolonych postanowień umownych objętych klauzulą generalną art. 385 indeks 1 §1 kc W razie wątpliwości ciężar dowodu, że dane postanowienia nie spełniają przesłanek klauzuli generalnej spoczywa na przedsiębiorcy - art. 385 indeks 1 §4 kc Aby uchylić domniemanie, że klauzula umowna zgodna z którąś z przykładowych klauzul wymienionych w art. 385 indeks 3 kc jest niedozwolonym postanowieniem umownym należy wykazać, że została ona uzgodniona indywidualnie lub, że nie kształtuje praw i obowiązków konsumentów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interesy mimo swego niedozwolonego brzmienia tzn. nie spełnia przesłanek z art. 385 indeks 1 §1 kc Dopiero po wykazaniu tej drugiej okoliczności może dojść do obalenia domniemania abuzywności.

Przedmiotowe postanowienie wzorca umowy wypełnia przesłanki art. 385[1] § 1 zd. 1 KC, w szczególności zaś mieści się w hipotezie art. 385[3].1 KC. Informacje dotyczące produktów przedstawione na stronie internetowej apteki stanowią dla konsumentów główną i wiarygodną informację dotyczącą środków farmaceutycznych. Nietrudno wyobrazić sobie sytuację, w której na skutek opublikowania wprowadzającej w błąd informacji dojdzie do powstania szkody na osobie konsumenta. Przedmiotowy zapis wzorca wyłącza odpowiedzialność przedsiębiorcy m.in. z tego tytułu. W przekonaniu Sądu pozostaje to w sprzeczności z dobrymi obyczajami i stanowi rażące naruszenie interesów konsumentów.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385¹ § 1 kc, Sąd uznał postanowienie wzorca umowy za niedozwolone, zaś na podstawie art. 479⁴² § 1 kpc zakazał jego wykorzystywania w obrocie z udziałem konsumentów.

Podstawę prawną wydania wyroku na posiedzeniu niejawnym stanowił przepis art. 479¹⁷ § 1 kpc w zw. z art. 9 ust. 1 i art. 11 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 233 poz. 1381).

O publikacji prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt strony pozwanej zarządzono na podstawie art. 479⁴⁴ kpc.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Możliwość odstąpienia od powyższej zasady odpowiedzialności za wynik procesu przewiduje m.in. przepis art. 102 kpc, zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W przywołanym przepisie mowa jest o szczególnych przypadkach, które mogą dotyczyć zarówno samego przebiegu procesu, jak i okoliczności pozostających poza postępowaniem, np. takich jak sytuacja majątkowa czy życiowa stron. Sąd nie dopatrył się okoliczności przemawiających za zastosowaniem art. 102 kpc. W przedmiotowej sprawie nie mógł także znaleźć zastosowania art. 101 kpc, gdyż nie zachodziła jedna z kumulatywnie wymienionych w nim przesłanek. Nie można mianowicie stwierdzić, że pozwany nie dał powodu do wytoczenia powództwa. Zgodnie z art. 479[40] KPC zaniechanie przez pozwanego, po wytoczeniu powództwa, stosowania zaskarżonego postanowienia wzorca umownego nie ma wpływu na bieg postępowania. Co więcej zgodnie z art. 479[39] z żądaniem uznania postanowienia wzorca umowy za niedozwolone można wystąpić również wtedy, gdy pozwany zaniechał jego stosowania, jeżeli od tego zaniechania nie minęło sześć miesięcy. Widać zatem wyraźnie, że intencją ustawodawcy było umożliwienie wszczynania i prowadzenia postępowań o uznanie wzorca umowy za niedozwolone także w sytuacji zaniechania stosowania takiego postanowienia. Nie jest bowiem przedmiotem tego postępowania nakazanie przedsiębiorcy zaniechania stosowania niedozwolonego postanowienia, ale uznanie go za niedozwolone i zakazanie stosowania go z mocą wiążącą wobec osób trzecich. Sąd nie dopatrył się także możliwości zastosowania art. 103 KPC. Z omówionych powyżej względów, postępowania powoda nie można uznać ani za niesumienne ani za oczywiście niewłaściwe. W konkluzji uznać należy, że Sąd nie stwierdził żadnych wyjątkowych okoliczności, które sugerowałyby konieczność odstąpienia od ogólnej reguły w zakresie rozliczania kosztów postępowania.

Przyznane stronie koszty stanowi wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 360 zł - ustalone na podstawie § 14 ust. 3 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163. poz. 1349 ze zm.).

Mając na uwadze wynik sprawy, orzeczenie o nakazaniu pobrania od strony pozwanej opłaty od pozwu uzasadnia przepis art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. nr 167 poz. 1398 ze zm.).

UZASADNIENIE